

Komission vuoden 2024 ehdotus muutoksiksi CMO-asetukseen viljelijöiden aseman vahvistamiseksi elintarvikeketjussa -U-jatkokirje (UJ 2/2026 vp)

Maa- ja metsätalousvaliokunnan kuuleminen 18.2.2026

Jertta de Mazières (MMM/RTO/MARY)

Miksi U-jatkokirje?

- U-jatkokirjelmällä annetaan lisätietoja neuvottelutilanteesta, kuvataan käsittelyn aikana saatuja lisätietoja ja täsmennetään Suomen kantoja tietyiltä osin. Ehdotuksella on myös yhteys komission kesällä 2025 antamaan tulevan rahoituskauden yhteistä maatalouspolitiikkaa koskeviin asetusehdotuksiin ja erityisesti yhteisen markkinajärjestelyasetuksen muutokseen.

Käsittelyvaihe

- Komission ehdotus annettiin 10.12.2024, tavoitteena viljelijöiden aseman vahvistaminen elintarvikkeidentoimitusketjussa (COM (2024) 577 final).
- Neuvosto ja Euroopan parlamentti ovat käyneet kolmikantaneuvotteluita asiasta Tanskan puheenjohtajakaudelta lähtien. Kolmikantaneuvotteluita järjestettiin 12.11.2025 ja 10.12.2025. Tämän lisäksi neuvotteluosapuolet ovat järjestäneet useita teknisiä kolmikantaneuvotteluita. Asetuksesta ei päästy sopuun Tanskan puheenjohtajakaudella, sillä neuvoston ja Euroopan parlamentin näkemykset eriävät toisistaan. Euroopan parlamentti on ehdottanut komission alkuperäisen ehdotuksen soveltamisalaa laajempia muutoksia esimerkiksi kaupan pitämisen ehtojen osalta.
- Kyproksen puheenjohtajuuskaudella asiaa on käsitelty maatalouden erityiskomiteassa MEK:ssä 19.1.2026 ja 16.2.2026. **Seuraavat kolmikantaneuvottelut on tarkoitus järjestää 5.3.2026.** Sitä ennen neuvotteluosapuolet keskustelevat asetuksesta teknisissä kolmikantaneuvotteluissa.
- Kolmikantaneuvotteluissa Euroopan parlamentin kanssa haastavimmat asiat ovat kaupan pitämisen vaatimukset, lihannimityksen suojaaminen ja maito-osuuskuntia koskevat sopimussuhteet. Puheenjohtajavaltio Kypros on korostanut, että neuvottelut edellyttävät, että näistä sovitaan pakettina ja toivonut jäsenvaltioita indikoimaan, onko neuvoston neuvottelumandaattiin mahdollista saada lisäjoustoa.

Kaupan pitämisen vaatimukset

- Kolmikantaneuvotteluissa on erityisesti nostettu esiin kaupan pitämisen vaatimukset. Tämä on uusi elementti neuvotteluissa, komission ehdotuksessa asiaa ei ollut. Nämä sisältyvät Euroopan parlamentin neuvottelukantaan.
- Parlamentin muutosehdotukset koskevat mm. lihavalmisteiden nimitysten rajaamista. Keskusteluissa esille on noussut komission kesällä 2025 tulevaa CAP kautta koskevat säännösehdotukset ja niihin sisältyvä lihan ja lihatuotteiden nimityksiä koskeva ehdotus.
- Maatalouden erityiskomiteassa on käyty keskusteluja mm. kalatuotteiden jättämisestä suojauksen ulkopuolelle sulkemisesta pois listalta sekä siitä, ettei tiettyjä nimityksiä pidä ylisuojella. Vakiintuneet nimitykset, kuten pihvitomaatti, eivät johda kuluttajia harhaan.

Otteita U-jatkokirjeen kannasta (1/3)

- Suomi näkee tärkeänä alkutuottajan sopimusaseman ja koko elintarvikeketjun tasapainon kehittämisen oikeudenmukaisempaan suuntaan. Suomi katsoo, että neuvoston neuvottelumandaatti on Suomen neuvottelutavoitteiden mukainen, mutta Suomi voi osoittaa joustavuutta yksittäisten asioiden osalta.
- Suomi pitää tärkeänä, että asetusehdotuksesta saavutettaisiin pian yhteisymmärrys ja ehdotukset viljelijöiden aseman parantamiseksi saataisiin voimaan. Suomi on valmis tarkastelemaan myös komission alkuperäisen ehdotuksen soveltamisalan ulkopuolelle meneviä ehdotuksia.

Otteita U-jatkokirjeen kannasta (2/3)

- Suomi suhtautuu lihan ja lihatuotteiden suojeleluun varauksellisesti, mutta kuitenkin pragmaattisesti. Erityisesti muotoon liittyvät ilmaisut ovat vakiintuneita eivätkä nimet kuten pihvitomaatti, kasvisnakki, kalahampurilainen tai kalapihvi johda kuluttajia harhaan.
- Suomi ei pidä tarkoituksenmukaisena tällaisten nimien suojaamista parlamentin ehdottamalla tavalla, sillä se aiheuttaisi turhaa sääntelyä ja hallinnollista taakkaa yrityksille. Lihan nimiin ja ruhonosiin liittyvää suojausta voidaan tarvittaessa pitää hyväksyttävänä.
- Suomi näkee myös tarpeellisena neuvoston keskustelussa esiin nousseen kalatuotteiden poislukemisen rajoituksen piiristä.
- Yleisesti Suomi on pitänyt ensisijaisena tavoitteena säätää asiasta vuonna 2025 annetun ehdotuksen yhteydessä eikä tuottajan aseman parantamista koskevan muutosehdotuksen käsittelyn yhteydessä, mutta voi osoittaa joustavuutta, jotta asiassa saadaan ratkaisu aikaan.

Otteita U-jatkokirjeen kannasta (3/3)

- Suomi kannattaa kirjallisia sopimuksia pääsääntönä elintarvikeketjussa. Maitosektorin osuuskunnille ei pitä tuottaa lisää työtä tai hallinnollista taakkaa.
- Hamppua koskevien ehdotusten keskustelu olisi johdonmukaisempi käydä tulevaa kautta koskevan uudistuksen yhteydessä, jotta komission hamppua koskevat muutosehdotukset pystytään käymään läpi kokonaisuutena.